

U.2001.1572V

Erstatning pålagt for oprettelse af direkte links til ulovligt tilgængeliggjorte musiknumre på internettet.

Den dengang 15-årige A oprettede i 1998 en hjemmeside på internettet med direkte links til en række danske og udenlandske musiknumre, der enten lå på fremmede servere, eller som han selv havde lagt ud på internettet ved såkaldt uploading. Under en sag, anlagt af KODA, Nordisk Copyright Bureau, Dansk Artistforbund, Dansk Musikerforbund samt en organisation repræsenterende de fleste pladeselskaber i Danmark, blev A dømt til at anerkende, at han var uberettiget til at oprette direkte links til ulovligt tilgængeliggjorte musiknumre på internettet, og at han via sin hjemmeside var uberettiget til at kopiere og/eller medvirke til andres kopiering af ulovligt tilgængeliggjorte musiknumre via internettet. Endvidere blev A pålagt at betale 100.000 kr. i erstatning og godtgørelse for ikke-økonomisk skade. En forskyldt bødestraf bortfaldt, jf. straffelovens § 85.

V.L.D. 20. april 2001 i sag KB-afd. B-1943-99

(Helle Bertung, Olav D. Larsen, Solveig Bloch Madsen (kst.)).

KODA (adv. Martin von Haller Grønæk v/adv.fm. Kasper Heine, København) og Nordisk Copyright Bureau (adv. Martin von Haller Grønæk v/adv.fm. Kasper Heine, København) og Dansk Artistforbund (adv. Niels M. Andersen, København) og Dansk Musikerforbund (adv. Niels M. Andersen, København) og IFPI Danmark som mandatar for Polygram Records A/S m.fl. (adv. Niels M. Andersen, København) mod A ved værger V (adv. Tom Tønnies, Vejen, e.o.).

- - -

Sagerne [1](#) drejer sig begge om, hvorvidt oprettelse af direkte links (såkaldte deep-links) på internettet, hvorved det gøres muligt for andre at kopiere ulovligt tilgængeliggjorte musiknumre på internettet uden rettighedshavernes tilladelse, udgør en krænkelse af sagsøgernes rettigheder i henhold til ophavsretsloven. Sagsøgerne gør gældende, at oprettelse af direkte links både indebærer ulovlig kopiering og/eller medvirken til andres kopiering af de musiknumre, hvortil der via oprettelse af links skabes adgang, og indebærer en tilgængeliggørelse og/eller udbredelse af musiknumrene, hvilket er en krænkelse af sagsøgernes rettigheder i henhold til ophavsretslovens § 2, § 65 og § 66.

- - -

Sagsøgerne har over for sagsøgte A nedlagt følgende påstande:

1. Sagsøgte tilpligtes at anerkende, at han via [1573](#) hjemmesiden www.- - - har været og fortsat er uberettiget til at oprette direkte links til ulovligt tilgængeliggjorte musiknumre på internettet.
2. Sagsøgte tilpligtes at anerkende, at han via hjemmesiden www.- - - har været og fortsat er uberettiget til at kopiere og/eller medvirke til andres kopiering af ulovligt tilgængeliggjorte musiknumre via internettet.
3. Sagsøgte tilpligtes til sagsøgerne at betale 100.000 kr. - subsidiært et mindre beløb efter rettens skøn - med tillæg af procesrente fra sagens anlæg, til betaling sker.
4. Sagsøgte idømmes i medfør af ophavsretslovens § 76, stk. 1, en af retten fastsat bøde for overtrædelse af ophavsretslovens § 2, § 65 og § 66.

Sagsøgte A har heroverfor nedlagt følgende påstande:

Over for sagsøgernes påstande 1 og 2:

Principalt: afvisning

Subsidiært:

over for påstand 1: frifindelse,

over for påstand 2: tages bekræftende til genmæle.

Over for sagsøgernes påstande 3 og 4: frifindelse.

- - -

Vedrørende sagsøgerne:

KODA, der er en forkortelse for Komponister i Danmark, forvalter de såkaldte fremførelsesrettigheder for komponister, tekstforfattere og musikforlæggere, og har i dag ca. 22.000 danske medlemmer. Gennem aftaler med tilsvarende selskaber i hele verden forvalter KODA også fremførelsesrettigheder for udenlandske rettighedshavere, når deres musikværker fremføres offentligt i Danmark.

NCB (Nordisk Copyright Bureau) forvalter rettighederne til at indspille, eksemplar fremstille og distribuere musikværker på cd, bånd, film, video m.v. (de såkaldte »mekaniske rettigheder«). NCB er et fællesnordisk, kollektivt forvaltningsselskab, der ejes af bl.a. KODA. I lighed med KODA har NCB aftaler med udenlandske selskaber, således at NCB i praksis repræsenterer stort set alle beskyttede musikværker i verden.

Dansk Artist Forbund og Dansk Musikerforbund repræsenterer hovedparten af danske udøvende kunstnere inden for musikbranchen.

IFPI Danmark er den danske afdeling af IFPI (International Federation of the Phonographic Industry), der repræsenterer de fleste fonogramproducenter (pladeselskaber) i Danmark og udlandet, svarende til ca. 98 % af salget af fonogrammer i Danmark.

Om sagerne i øvrigt:

- - -

Sagsøgte A havde den 3. februar 1999 en hjemmeside indeholdende en liste i alfabetisk orden over 65 danske og udenlandske musiknumre. Hjemmesiden indeholdt direkte links til de pågældende musiknumre beliggende på servere rundt om i verden. A havde selv lagt enkelte af disse musiknumre - herunder tre numre med gruppen Beam Team med tilladelse - ud på nettet (uploading), men størstedelen af numrene lå på fremmede servere. Øverst på hjemmesiden var anført »OBS: NOGLE AF FILERNE SKAL OMDØBES EFTER DOWNLOADNING«. Nederst på hjemmesiden stod en opfordring til at rapportere om »døde links«, ligesom der var anført følgende: »Hvis du har nogle mp3 ønsker og de ikke er på denne side, så send en e-mail og jeg vil så ligge den ind på siden«.

A's hjemmeside var tilmeldt søgetjenesten »Jubii« under indeks »Quick Mp3«, og den lå den 3. februar 1999 som nr. 5 og den 4. februar 1999 som nr. 2 på »Jubii's« Top 10 over de populæreste, det vil sige de mest besøgte, hjemmesider i Jubii.

- - -

Den 4. februar 1999 skrev advokat Niels M. Andersen ved advokatfuldmægtig Jacob la Cour bl.a. følgende til A:

- - -

I perioden indtil 4. marts 1999 korresponderede parterne om en forligsmæssig løsning, som imidlertid ikke blev til noget.

Det fremgår af statistisk materiale vedrørende aktiviteten på A's hjemmeside, at der i perioden 1. december 1998 til 4. februar 1999 var i alt 30.685 besøgende på hjemmesiden, heraf mindst 14.013 besøg på de sider, hvorfra der var links til musik. Det fremgår endvidere, at den gennemsnitlige »besøgstid« på denne del af hjemmesiden var over 5 minutter.

- - -

Sagsøgerne har fremlagt en brochure, der udkom i slutningen af juni 1998, hvori der under overskriften »Hvem ejer musikken på Internettet ?« gennemgås forskellige forhold vedrørende retsforholdet mellem internetbrugere og musikkens rettighedshavere. Brochuren er udgivet af bl.a. sagsøgerne. I brochuren hedder det bl.a.:

». . .

Du er kun med på en lytter

Hvis du vil mere og andet end blot at lytte til musikken, skal du have tilladelse fra rettighedshaverne. At være rettighedshaver betyder, at man har eneret til at kopiere musikken og til at gøre den tilgængelig for andre.

Ingen andre må derfor disponere over musikken, medmindre rettighedshaverne har givet tilladelse til det. Der står i lov om ophavsret. . .

Hvad må jeg?

Må jeg lytte til musik på Internettet?

Ja, hvis du kun lytter, og dette ikke indebærer en downloading.

Må jeg lægge musik på min hjemmeside?

Ja, hvis du har indhentet tilladelse. Hvad enten du >> 1574 >> ønsker at anvende musikken til privat, kommerciel eller andet brug, skal der i alle tilfælde indhentes tilladelse fra de relevante rettighedshavere.

Må jeg lægge brudstykker af musik på Internettet?

Ja, hvis du har indhentet tilladelse. Også brudstykker, uanset længde af musik er beskyttet.

Må jeg linke til andre musikhjemmesider?

Ja, hvis ejeren af den hjemmeside du linker til i forvejen har indhentet tilladelse fra rettighedshaverne. Linker du til hjemmesider, der udbyder musik uden tilladelse eller tilbyder køb af pirat-cd'er, medvirker du til andres ulovlige handlinger. . .

Må jeg lægge min cd-samling ud på Internettet?

Nej, du må ikke engang kopiere den over på din computer. Heller ikke et enkelt nummer. Dette indebærer en kopiering, som er ulovlig ifølge lov om ophavsret.

Må jeg lægge musik ud på Internettet i Mpeg-format?

Nej, ikke medmindre du har indhentet tilladelse fra rettighedshaverne. Denne tilladelse gives meget sjældent. Du må under ingen omstændigheder, uden særskilt tilladelse, videregive musik i digitale formater til andre. . .

. . .«

Det er oplyst, at brochuren i efteråret 1998 bl.a. blev udsendt i 1.400 eksemplarer til fritids- og ungdomsklubber i Danmark.

Sagsøgernes krav om vederlag er opgjort ud fra en forudsætning om, at der skal betales mindst 20 kr. pr. musiknummer, idet den gennemsnitlige salgspris for en cd-single er 22-27 kr., hvorfra skal trækkes udgifter til fremstilling og distribution, hvilket giver en fortjeneste til de tre grupper af rettighedshavere på 16-20 kroner.

Kravet mod A er i stævningen opgjort således:

- 1) Vederlag for ulovlig digital kopiering, 10 musiknumre a 20 kr., i alt 200 kr.
- 2) Vederlag for uploading, 4 musiknumre a 20 kr., i alt 80 kr.
- 3) Vederlag for tilgængeliggørelse for offentligheden, 65 musiknumre (links) a 20 kr., i alt 1.300 kr.
- 4) Vederlag for kopiering (downloading), 2.800 musiknumre a 20 kr., i alt 56.000 kr.
- 5) Erstatning for yderligere tab/ikke-økonomisk skade 57.580 kr.

I alt . . . 115.160 kr.

Antallet af musiknumre i punkt 4 er skønnet ud fra, at 20% af de 14.013 besøgende hver har downloaded et nummer.

Punkt 5 er fastsat svarende til vederlagskravet under punkt 1-4.

Under domsforhandlingen er det gjort gældende, at vederlagskravet i punkt 4 retteligt bør baseres på et langt større antal musiknumre, da det må antages, at alle 14.013 besøgende, der i gennemsnit har besøgt hjemmesiden over 5 minutter, har downloaded mindst et musiknummer.

- - -

Af procesøkonomiske årsager og under hensyntagen til de sagsøgte betalingssevne er kravet mod hver af de sagsøgte begrænset til 100.000 kr.

- - -

Sagsøgte A har forklaret, at han er født den - - - 1983. Efter at have benyttet sin fars computer, købte han selv en computer og begyndte ligesom sine kammerater at lave hjemmesider med fodboldresultater. Han og kammeraterne konkurrerede om, hvem der kunne få flest besøgende på deres hjemmeside. I starten snød han og besøgte selv sin hjemmeside, men det gav alligevel kun nogle få hundrede besøgende. Han fandt imidlertid ud af, at porno og mp3-filer var meget populære emner på internettet.

Ved at søge på »mp3« fandt han flere millioner danske og udenlandske hjemmesider og kunne se, at nogle af disse havde mange besøgende. I slutningen af 1998 ændrede han derfor sin hjemmeside, idet han fra forskellige populære hjemmesider kopierede links til sange, som han selv kunne lide. Der var tale om sange, som lå på forskellige servere over hele verden. Han uploadede også 4 numre fra sine egne cd'er samt nogle technonumre, som han havde lavet sammen med en kammerat. Det var imidlertid først, ca. 14 dage efter at han havde tilmeldt sig søgestationen Jubii, at besøgsantallet begyndte at eksplodere. En kammerat fortalte ham, at der havde været over 1.000 besøgende på hans hjemmeside. Han kunne slet ikke tro det. Antallet af besøgende fortsatte med at stige meget stærkt og nåede op over 30.000. Han følte virkeligt, at sejren nu var hjemme. Det har aldrig strejft ham, at han foretog sig noget ulovligt, eller at han krænkede kunstneres rettigheder. Der var utallige tilsvarende hjemmesider. Han bemærkede ikke, om pladeselskaber havde lagt mp3-filer ud, men det kunne skyldes, at han aldrig gennemså alle de sider, der kom frem på nettet ved søgning på »mp3«. Han troede, at der måske var tale om en gestus fra musikernes side. Han havde betalt for de cd'er, som han selv lagde ud på nettet, og troede derfor, at det var i orden. Da han var blevet kontaktet af sagsøgerne, prøvede han at gå ind på KODA's hjemmeside, men fandt ingen information om, hvad man måtte og ikke måtte. Han fandt heller ingen information ved at søge på »mp3«. Han blev meget forskrækket, da han blev kontaktet af sagsøgerne, og hans kammerater lukkede også straks deres hjemmesider. Han blev utrolig nervøs, da han som 15-årig blev præsenteret for et krav på 400.000 kr. Han downloader ikke mere musik fra nettet og advarer alle andre mod at gøre det. Han går på teknisk skole og ved, at alle unge på skolerne benytter mp3-filer såvel i form af aflytning som ved downloading. Skolerne forsøger at forhindre dette, men mange unge undgår **>> 1575 >>** at blive opdaget ved at omdøbe filerne. Mens han havde hjemmesiden, interesserede han sig kun for antallet af besøgende. Han havde besøgende fra flere andre lande. Han vil ikke udelukke, at mange af de besøgende har downloaded musik. Det var »den store mening med det hele«. For at afspille en mp3-fil skulle den omdøbes efter downloading. Det var ikke alle, der vidste det, og i starten fik han derfor 5-6 e-mails om dagen fra folk, der ikke kunne få det til at fungere. Derfor skrev han på sin hjemmeside, at filerne skulle omdøbes. Det var bare for at være venlig, at han skrev, at han kunne finde frem til andre ønskede mp3-filer.

- - -

Sagsøgerne har til støtte for påstand 1 og 2 i begge sager bl.a. anført, at oprettelse af direkte links på internettet, hvorved det gøres muligt for andre at kopiere ulovligt tilgængeliggjorte musiknumre på internettet uden rettighedshavernes tilladelse, udgør en krænkelse af sagsøgernes rettigheder i henhold til ophavsretslovens § 2, § 65 og § 66 samt almindelige retsgrundsætninger. Det er ubestridt, at de musikværker, hvortil de sagsøgte har oprettet direkte links, er ophavsretligt beskyttet, og at det er sagsøgerne, der nyder denne beskyttelse. Det er ikke teknisk muligt at hindre, at musiknumre lægges ud på internettet uden rettighedshavernes tilladelse, eller at andre herefter kan aflytte og/eller kopiere disse musiknumre, men det er heller ikke nødvendigt for at fastholde sagsøgernes enerettigheder. De sagsøgte oprettelse af direkte links til ulovligt tilgængeliggjorte musiknumre udgør endvidere en selvstændig tilgængeliggørelse for almenheden i form af offentlig fremførelse af musiknumrene eller medvirken hertil i strid med sagsøgernes rettigheder efter ophavsretslovens § 2 samt almindelige retsgrundsætninger. Selve uploadingen er en tilgængeliggørelse for almenheden omfattet af ophavsretslovens § 2, idet uploading må sidestilles med offentlig fremførelse, svarende til hvis værkerne blev spillet i radioen. Uploading må endvidere utvivlsomt anses for ulovlig eksemplarfremsstilling på samme måde som kopiering til de sagsøgte harddisk er ulovlig eksemplarfremsstilling. Efter sagsøgernes opfattelse er oprettelse af direkte links til de værker, som andre ulovligt har lagt ud på nettet, en selvstændig krænkelse af ophavsretsloven, svarende til fx ulovlig videresendelse af et radiosignal. Da de sagsøgte samtidig har tilmeldt deres hjemmesider til en kendt søgestation som »Jubii«, bliver det muligt for en meget stor kreds af personer hurtigt at finde frem til de ulovligt uploadede musiknumre.

Sagsøgerne har endvidere gjort gældende, at den kopiering eller medvirken til kopiering, som bliver muliggjort ved oprettelse af direkte links, også er en selvstændig krænkelse af sagsøgernes rettigheder i henhold til ophavsretslovens § 2, § 65 og § 66, og at kopiering af musiknumre på Internettet ikke kan ske under henvisning til reglen om privatkopiering i ophavsretslovens § 12. Det fremgår af teksten på de sagsøgte hjemmesider, at de begge var helt klar over, dels at mange af de besøgende ønskede at kopiere den musik, hvortil der var oprettet links, dels at kopiering ville være ulovlig. De har derfor begge været i ond tro. Deres medvirken består i, at de ved oprettelse af links har forøget mulighederne for at foretage ulovlig kopiering. Det kan udelukkes, at de besøgende kun har lyttet til musikken, dels fordi det kræver en særlig hurtig internetforbindelse at høre musikken med den rigtige hastighed, dels fordi det meget store besøgsantal indikerer, at der i vidt omfang skete kopiering af musiknumrene. Også den automatiske kopiering, som sker, når man klikker sig ind på et af numrene på hjemmesiden (cachekopiering), må anses for ulovlig kopiering, idet det er teknisk muligt at finde musiknummeret frem igen.

Vedrørende påstand 3 har sagsøgerne gjort gældende, at de sagsøgte er ansvarlige eller medansvarlige for den kopiering, tilgængeliggørelse og/eller udbredelse, som er en følge af, at de har oprettet direkte links til de pågældende musiknumre. De skal derfor betale et rimeligt vederlag for den skete udnyttelse og er endvidere forpligtet til at erstatte sagsøgerne det yderligere tab i form af markedsforstyrrelse og udgifter til kontrolforanstaltninger, som de sagsøgte krænkelser har påført sagsøgerne, jf. ophavsretslovens § 83. Endelig har sagsøgerne krav på erstatning for ikke-økonomisk skade i medfør af lovens § 83, stk. 3. Disse krav kan opgøres til mindst de påståede beløb, og det er i relation til disse krav tilstrækkeligt, at de sagsøgte har handlet simpelt uagtsomt. Det disculperer ikke, at mange andre har gjort det samme, eller at de sagsøgte har svævet i en form for retsvildfarelse, idet de muligt har troet, at fremgangsmåden ikke var ulovlig. Det afgørende er, at de begge har vidst eller burde have vidst, at mp3-filerne ikke var lagt ud på nettet med rettighedshavernes tilladelse, og at de ved at etablere de direkte links til disse musiknumre har muliggjort, at besøgende på hjemmesiden kunne kopiere musikken. De har begge været klar over, at besøgende i et eller andet omfang faktisk foretog kopiering, allerede fordi hjemmesiderne havde så høje besøgstal, men sagsøgte A har også selv forklaret, at meningen med det hele var, at de besøgende skulle downloade musikken, og at han ofte fik e-mails fra besøgende, der havde problemer med at downloade.

Endelig har sagsøgerne (påstand 4) nedlagt påstand om, at de sagsøgte i medfør af ophavsretslovens § 76, stk. 1, hver idømmes en bøde for overtrædelse af ophavsretslovens § 2, § 65 og § 66. Betingelserne herfor er opfyldt, idet de sagsøgte må anses for at have handlet forsætligt eller i hvert fald groft uagtsomt, jf. det ovenfor anførte.

- - - >> 1576 >>

Vedrørende sagsøgernes påstand 1 og 2 har de sagsøgte nedlagt påstand om afvisning og til støtte herfor anført, at påstandene i den foreliggende form ikke kan tages under pådømmelse, da de er uegnede hertil. Da de sagsøgte har efterkommet sagsøgernes krav om at slette hjemmesiderne, har sagsøgerne ikke den fornødne retlige interesse i pådømmelse af disse påstande, der ikke har loyal, konkret og aktuel interesse for sagsøgerne, og som hovedsagelig må antages at være nedlagt for at få fastslået retstilstanden på et juridisk tvivlsomt område. Da sagsøgerne endvidere har nedlagt påstandene 3 og 4, vil stillingtagen til disse påstande forudsætte en stillingtagen til de forhold, der er omfattet af påstand 1 og 2, og også af denne grund er påstandene overflødige.

Til støtte for påstanden om frifindelse over for sagsøgernes påstand 1 har de sagsøgte gjort gældende, at oprettelse af direkte links til ulovligt tilgængeliggjorte musiknumre ikke er en krænkelse af sagsøgernes rettigheder, idet fremgangsmåden alene indebærer en henvisning til musiknumre, som er lagt ud på nettet af andre, og en sådan henvisning kan ikke betegnes som tilgængeliggørelse for almenheden i form af offentlig fremførelse eller medvirken hertil. Tilgængeliggørelsen sker ved uploadingen, og oprettelse af direkte links er ikke en yderligere tilgængeliggørelse. Det er ikke en krænkelse af sagsøgernes rettigheder at lytte til mp3-musikfiler, og de sagsøgte har ingen indflydelse på, i hvilket omfang besøgende på hjemmesiden alene lytter til musikken, og i hvilket omfang numrene kopieres. Der er derfor ikke en sådan forbindelse mellem de sagsøgte handling og den kopiering, der måtte foregå, at de sagsøgte kan anses for medvirkende til andres kopiering af musiknumrene. Den omstændighed, at der i forbindelse med et besøg på hjemmesiden sker en midlertidig kopiering (cachekopiering), kan ikke betegnes som kopiering i ophavsretslovens forstand, idet denne kopiering sker automatisk og næppe er almindelig kendt, ligesom det ikke er ukompliceret at finde filen frem igen bagefter. Ulovlig kopiering kan derfor alene angå den kopiering, der sker ved, at den enkelte bruger omdøber musiknumre og lagrer dem på egen harddisk. Endelig har de sagsøgte været i undskyldelig uvidenhed om en eventuel ulovlig fremgangsmåde, idet oprettelse af direkte links er uomtalt i ophavsretsloven. Det er sagsøgerne, der har ansvaret for at oplyse om retsstillingen ved en bedre og klarere oplysningskampagne end den, der har været sat i værk, især når det ikke teknisk er muligt at beskytte værker mod up- og downloading, og da der er tale om noget, som mange - især unge - mennesker beskæftiger sig med.

Såfremt retten ikke tager de sagsøgte påstand om afvisning af påstand 2 til følge, tager de sagsøgte bekræftende til genmæle over for denne påstand, idet man naturligvis anerkender at skulle overholde ophavsretsloven.

Vedrørende sagsøgernes krav om vederlag og erstatning har de sagsøgte navnlig gjort gældende, at begge har udvist en så ringe uagtsomhed, at betingelserne for tilkendelse af vederlag og erstatning i henhold til lovens § 83 ikke er opfyldt. Sagsøgerne har endvidere ikke dokumenteret vederlagskravet eller tabet på tilstrækkelig måde, og der er ingen dokumentation for tab som følge af markedsforstyrrelser eller for øgede udgifter til kontrolforanstaltninger. Under alle omstændigheder bør en eventuel erstatning fastsættes til et lavt, symbolsk beløb. Som følge heraf er betingelserne for idømmelse af straf heller ikke opfyldt. Dels fordi de sagsøgte objektivt set i det væsentlige ikke har

handlet i strid med de påberåbte bestemmelser, dels fordi de ikke har haft den fornødne tilregnelser, idet de hverken har handlet forsætligt eller groft uagtsomt. I hvert fald foreligger der sådanne undskyldende momenter, at straffen bør bortfalde.

Landsrettens begrundelse og resultat:

- - -

Vedrørende sagsøgernes anerkendelsespåstande (påstand 1 og 2):

Selv om disse anerkendelsespåstande også har karakter af anbringender til støtte for sagsøgernes øvrige påstande, er der ikke, som påstået af de sagsøgte, grundlag for at nægte at tage påstandene under pådømmelse. De sagsøgte påstand om afvisning af påstand 1 og 2 tages derfor ikke til følge.

Det lægges efter bevisførelsen til grund, at sagsøgte B i slutningen af 1998 oprettede direkte links fra sin hjemmeside til 381 musiknumre, som han havde hentet fra en hollandsk hjemmeside, og at sagsøgte A på samme tidspunkt oprettede direkte links fra sin hjemmeside til ca. 55 musiknumre, som han havde hentet fra forskellige andre hjemmesider, og til 4 musiknumre fra cd'er, som han selv havde lagt ud på nettet. Det lægges til grund, at alle disse musiknumre var ophavsretligt beskyttet, og at ingen af rettighedshaverne havde givet tilladelse til, at musikken blev lagt ud på nettet. Begge de sagsøgte tilmeldte deres hjemmesider til en såkaldt søgestation under et indeks, der indeholdt betegnelsen »mp3«, og i perioden indtil siderne blev lukket i starten af februar måned 1999, var der på begge hjemmesider et betydeligt antal besøgende. B har forklaret, at han opnåede at have mellem 50.000 og 60.000 besøg på sin hjemmeside, og det er oplyst, at der var mere end 14.000 besøg på A's hjemmeside af en gennemsnitlig varighed på over 5 minutter. Denne besøgsaktivitet førte til, at de sagsøgte umiddelbart før lukningen lå på henholdsvis 2. og 5. pladsen på søgestationens liste over de 10 mest populære hjemmesider i Danmark. >> 1577 >>

Der er ikke uenighed om, at besøgende på de sagsøgte hjemmesider - uden at forlade hjemmesiden - ved et klik på det direkte link blev ført hen til det sted, hvor det ønskede musiknummer lå, og at man herefter ved yderligere et klik kunne vælge enten at kopiere med henblik på afspilning, når nummeret var overført, eller at gemme nummeret på egen harddisk på en af brugerens valgte placering. I begge situationer kunne nummeret efterfølgende findes frem og eventuelt kopieres til fx en cd. Efter det oplyste kræver det dog særlig edb-teknisk indsigt at genfinde nummeret, hvis det alene er midlertidigt kopieret (cachekopiering), ligesom brugeren i denne situation ikke har indflydelse på, hvor længe nummeret opbevares på harddisken.

Ingen af de sagsøgte har bestridt, at de - som anført i erstatningsopgørelserne - hver har kopieret ca. 10 musiknumre. Da en sådan kopiering til eget brug ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i ophavsretslovens § 12, stk. 1, jf. herved bestemmelsens stk. 2, nr. 4, har de sagsøgte herved krænket sagsøgernes rettigheder i henhold til lovens § 2, § 65 og § 66.

Sagsøgte A har erkendt, at han har overtrådt ophavsretslovens forbud mod eksemplar fremstilling, i forbindelse med at han kopierede fire musiknumre fra musikcd'er til hjemmesiden. Selv om de sagsøgte ikke i øvrigt selv har lagt musik ud på nettet uden tilladelse, findes de ved at oprette direkte links til musiknumre, som andre ulovligt havde uploadet, selvstændigt at have tilgængeliggjort musiknumrene for almenheden på en måde, der må sidestilles med offentlig fremførelse, jf. ophavsretslovens § 2. Da de sagsøgte ikke har haft tilladelse til en sådan tilgængeliggørelse, har de handlet i strid med sagsøgernes ophavsret til musikværkerne som beskrevet i lovens § 65 og § 66. Sagsøgte B har efter sin egen forklaring vidst, at den musik, hvortil han henviste via links, var lagt ud på nettet uden rettighedshavernes samtykke. Sagsøgte A har efter sin forklaring ikke tænkt på, om musiknumrene, hvortil han oprettede links, var lagt ud på internettet med eller uden rettighedshavernes tilladelse. Han har imidlertid selv indhentet tilladelse til at lægge tre numre med gruppen Beam Team ud på nettet, og han havde ikke noget grundlag for at antage, at der forelå tilladelse fra rettighedshaverne for så vidt angår de musiknumre på andres hjemmesider, som han oprettede links til. Endvidere har begge de sagsøgte vidst, at mange af de besøgende ville udnytte muligheden for at kopiere de musiknumre, som de via de sagsøgte hjemmesider fik adgang til. Det fremgår da også af de sagsøgte tekst på hjemmesiderne, at de var helt klar over, at dette var meningen med at besøge hjemmesiden og forklaringen på, at hjemmesiderne var så populære. De sagsøgte har således ved oprettelse af direkte links tillige medvirket til den kopiering af beskyttede musiknumre, som besøgende på hjemmesiderne foretog, og derved medvirket til de overtrædelser af ophavsretslovens § 2, § 65 og § 66, som herved fandt sted. Det bemærkes i den forbindelse, at retten ikke finder anledning til at vurdere, om den tidligere omtalte cachekopiering i sig selv er ulovlig eksemplar fremstilling, idet besøgende på de sagsøgte hjemmesider i ikke ubetydeligt omfang må antages at have omdøbt filerne med henblik på at

gemme musikken på egen harddisk eller på en cd. Den omstændighed, at der givetvis var mange andre, der på det pågældende tidspunkt foretog sig noget tilsvarende, har efter rettens opfattelse ikke betydning for vurderingen af, om de sagsøgte har handlet i strid med sagsøgernes rettigheder, men kan have betydning for vurderingen af sagsøgernes påstand 3 og 4.

Som følge af det anførte tager landsretten derfor sagsøgernes påstand 1 og påstand 2 til følge.

Vedrørende sagsøgernes påstand 3 og 4:

De sagsøgte har ved at oprette direkte links til musiknumre som anført dels selvstændigt tilgængeliggjort numrene for almenheden i strid med ophavsretslovens § 2, dels forøget mulighederne for, at de personer, der ønskede at kopiere musik, kunne finde musikken og foretage kopieringen på en nem og hurtig måde, og derved medvirket til denne ulovlige kopiering. De sagsøgte har som også anført kendt samtlige de momenter, der er af betydning for vurderingen af tilregnelsen. De har således vidst eller måttet anse det for overvejende sandsynligt, at de musiknumre, hvortil de oprettede links, var lagt ud på nettet uden rettighedshavernes tilladelse, ligesom de har været klar over og på hjemmesiderne givet udtryk for, at det var ulovligt at kopiere musikken, og at det i vidt omfang netop var derfor, at besøgende gik ind på hjemmesiderne. Det forhold, at de sagsøgte muligvis ikke har været klar over, at de ved deres handlinger krænkede sagsøgernes rettigheder, har derfor karakter af en egentlig retsvildfarelse, der ikke udelukker forsæt. De sagsøgte har herefter forsætligt overtrådt ophavsretslovens § 76, stk. 1, jf. § 2, § 65 og § 66.

- - -

Under hensyn til at sagsøgte A på det pågældende tidspunkt var 15 år, til at han ikke har tilsigtet eller haft økonomisk udbytte af sine handlinger, og til at han straks efterkom sagsøgernes krav om lukning af hjemmesiden, findes bødestraffen også for hans vedkommende at kunne bortfalde, jf. straffelovens § 85. Det er herved også tillagt betydning, at denne sagsøgte kun i 4 tilfælde selv har lagt musiknumre ud på nettet, at sagen omfatter links til ca. 60 musiknumre, og at andre på det pågældende tidspunkt havde lignende hjemmesider med musiklinks, uden at dette havde givet anledning til sager som denne eller større offentlig omtale.

Som følge af det anførte har de sagsøgte pligt til at **>> 1578 >>** betale et rimeligt vederlag for udnyttelsen af sagsøgernes rettigheder samt erstatning for den yderligere skade, som overtrædelserne måtte have medført. Da sagsøgerne ikke ville have givet tilladelse til en udnyttelse som den skete, findes der ikke noget sædvanligt honorar for den pågældende udnyttelse, og vederlaget må derfor fastsættes skønsmæssigt. Landsretten kan tiltræde, at der ved fastsættelse af vederlagskravet tages udgangspunkt i den oplyste avance på 20 kr. pr. musiknummer. Sagsøgernes opgørelse er beregnet ud fra den forudsætning, at 20% af de besøgende på hjemmesiderne har kopieret mindst et musiknummer. Landsretten finder ikke anledning til at tilsidesætte dette skøn, der må betegnes som forsigtigt. Sagsøgerne findes endvidere berettiget til erstatning for tab som følge af markedsforstyrrelser og øgede kontrolomkostninger samt godtgørelse for ikke-økonomisk skade i medfør af ophavsretslovens § 83, stk. 1 og stk. 3. Det samlede beløb herfor kan skønsmæssigt fastsættes som af sagsøgerne påstået til et beløb svarende til vederlaget. Landsretten tager således de nedlagte vederlags- og erstatningspåstande til følge.

- - -